

Materialul lexical cules l-am grupat în trei capitole, după cum constituie un împrumut din sîrbocroată, un împrumut din altă limbă prin mijlocirea limbii sîrbocroate sau reprezintă un cale.

Trebuie spus de la început că mai ales între primele două capitole nu există o delimitare riguroasă. În primul capitol au fost incluse, pe lângă cuvintele care au în sîrbocroată o origine slavă comună, și altele, împrumutate din diferite limbi cu care a venit sîrbocroată în contact — și prin urmare ar trebui să figureze în capitolul al doilea — dar a căror etimologie în sîrbocroată ne e neclară.

În transcrierea cuvintelor s-a evitat literarizarea, căutîndu-se să se redea formele cele mai apropiate de pronunțarea locală. Aceasta, atît din cauză că păstrarea aspectului fonetic al cuvîntului împrumutat face mai evidentă originea și vechimea lui, cit și pentru că literarizarea este legată de unele greutăți. Așa, de pildă, literarizate pe baza normele existente¹, cuvintele *rid* și *gradie* ar trebui să sune *ridi* și *gradie*², or, aci *d* nu provine dintr-un *d* urmat de *i*, *e*, ci e un sunet reprodus din cuvintele sîrbești *rid* și *grada*, care au fost împrumutate în graiul bănățean. Sau cuvintele *tetă*, *ćeme*, literarizate, ar fi avut formele *tetă*, *teme*, ceea ce nu ar fi permis să se observe faptul că în aceeași poziție (urmat de *e*) *t* rămîne neschimbat în cuvîntul *tetă*, în timp ce în cuvîntul *ćeme* (< scr. *teme*) trece în *ć*.

Pe de altă parte, redarea exactă a pronunțării nu a fost posibilă din cauza numărului mare de semne pe care ar fi trebuit să-l întrebuițăm³.

Pentru înțelegerea modului în care am făcut transcrierea sînt necesare următoarele precizări:

a) nu s-a urmărit redarea variantelor vocalice, ele fiind toate notate cu semnul corespunzător pentru vocala din limba literară (Așa, de pildă *e*, *ę*, *ě* au fost redade prin *e* (*tošešćě* = *tošešće*, *zābuñěsc* = *zābunesc*)⁴;

b) s-a scris peste tot *š*, *j*, deși înainte de *e*, *i*, aceste litere trebuie citite *ś*, *ž*, iar în celelalte poziții *š*, *ž*;

c) *ć*, *d* notează africaterile *tś* și respectiv *dź*;

d) *i* este folosit și pentru a indica o consoană muiată (*pilari* = *pilarij*, *poñavā* = *pontavā*)⁵.

A. Cuvinte împrumutate din limba sîrbocroată⁶

BÁBITĂ, s. f., « moașă » (ALR I, h. 212, pct. 35, 45, 49, 77 și ALRM II, m.n. p. 71, întrebarea 2651, pct. 36) < scr. *bābica* « idem » (Rj. JAZU⁷, I, 131),

¹ Vezi E. Petrovici, *Folklor din valea Almăjului*, p. 37—39, 59.

² Așa și este literarizat acest cuvînt în DA.

³ Cei interesați de pronunțarea exactă a cuvintelor o pot afla din Atlas, dat fiind că la fiecare cuvînt este indicat volumul, harta și punctul unde figurează.

⁴ La fel s-a procedat și în cazul pronunțării diftongate a vocalelor (*zvon* = *zvon*).

⁵ Vezi sistemul de transcriere aplicat de acad. E. Petrovici, în *Folklor din valea Almăjului*.

⁶ Tot la acest capitol au fost incluse și cuvintele a căror origine în limba sîrbocroată nu am putut-o stabili cu precizie.

⁷ Dăm mai jos prescurtările folosite: CADE = I.-A. Candrea — Gh. Adamescu, *Dicționarul enciclopedic ilustrat*, București, 1931; DA = *Dicționarul limbii romîne*, publicat de Academia Romînă, București, 1913 și urm.; DLRM = *Dicționarul limbii romîne moderne*, Editura Academiei R.P.R., 1958; m.n. = material necartografiat; Rj. JAZU = *Rječnik*